

Nr 19.

Första kammarens allmänna beredningsutskotts utlåtande i anledning av väckt motion om utredning angående levnadsbetingelserna för befolkningen i vissa samhällen i Arjeplogs kommun.

I en inom första kammaren väckt, till dess allmänna beredningsutskott hänvisad motion, nr 119, har herr *Nyström m. fl.* hemställt, att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t hemställa om sådan utredning, varom i motionen talats.

Motionärerna meddela att i Laisdalen inom Arjeplogs kommun finnas tre samhällen, vilka sakna vägförbindelse. Vintertid upprätthålles numera viss förbindelse mellan dessa samhällen och kommunens centrala bebyggelse medelst s. k. snöbilar. Skatt såsom för motorfordon är emellertid pålagd dessa bilar, vilket anses vara orättvist, liksom att bensen till bilarna måste betalas med samma pris som bensen till yrkestrafiken. Ifrågavarande befolkning borde vara berättigad till samma förmån av billigare bensen som exempelvis yrkesfiskare. Motionärerna påyrka en snabbundersökning av levnadsbetingelserna för befolkningen i de omnämnda samhällena och det berättigade i att den erhåller befrielse från fordonsskott för snöbilarna samt rätt till billigare bensen för desamma.

Utskottet har tagit del av yttrande från länsstyrelsen i Norrbottens län över en inom andra kammaren väckt likalydande motion.

Länsstyrelsen framhåller, att tillkomsten av de s. k. snöbilarna innebär en avsevärd tillgång för befolkningen i rikets ödemarksområden, då de vintertid kunna bryta isoleringen och uppehålla förbindelserna med bebyggda trakter. Inom Norrbottens län finnas snöbilar, förutom i Laisans dalgång, även på ytterligare en och annan ort. Sådana fordon äro av betydelse inom varje ödemarksområde i riket. Snöbilarna äro gjorda för gång i terräng och användas företrädesvis i sjöleder. Driftskostnaderna äro förhållandevis dyra. På landsväg äro de därför mindre ekonomiska än andra fordon. Det synes därför mindre följdriktigt, att fordonen enligt tidigare beslut av Kungl. Maj:t skola i alla avseenden vara att betrakta som automobiler. Vid registrering av fordonen komma dessa nämligen att påföras fordonsskatt, vilken till och med utgår efter det dyraste alternativet för automobiler. Fordonen få alltså i väsentlig omfattning bidra till vägväsendets utgifter, ehuru de ej begagnas å landsvägarna. Detsamma gäller bensinskatten, som är avsedd att företrädesvis drabba automobiler och motorcyklar. Då snöbilarna draga rätt mycken bensen, blir skattskyldigheten tämligen kännbar. Det kan därför ifrågasättas, huruvida icke skäl föreligga att med-

giva restitution av bensinskatten. Frågan är emellertid, huru en återbetalning lämpligen skall ordnas, utan att den frestar till missbruk.

Länsstyrelsen tillstyrker, att frågan om snöbilarnas ställning upptages till omprövning, och framhåller, att problemet icke gäller endast snöbilarna i Laisans dalgång utan alla snöbilar, som brukas på annat håll än landsväg. Det synes lämpligt, att fordonen registreras som automobiler och att de underkastas trafikförsäkring. Automobils katt synes ej böra utgå för de fordon, som aldrig eller endast obetydligt beröra vägarna. Frågan om ägarernas skyldighet att utgiva bensinskatt torde även böra omprövas. Reglerna om yrkesmässig auotmobiltrafik torde böra gälla för ifrågavarande fordon. För snöbilar i sådan trafik böra reglerna om restitution av bensinskatt kunna lösas på tämligen enkelt sätt.

Utskottet. Motionen tager sikte på befolkningen i avlägset belägna trakter, vilka sakna ordnade vägförbindelser till mera centrala orter. Det måste vara ett samhällsintresse, att befolkningen i dessa ödemarksområden kan få så god kontakt som möjligt med yttervärlden. Av särskild betydelse är givetvis, att förbindelserna med den centrala bebyggelsen kunna uppehållas vintertid, då isoleringen måste vara särskilt kännbar. För brytande av denna isolering synas de s. k. snöbilarna utgöra en värdefull tillgång för befolkningen i dessa trakter.

Såsom framgår av remissyttrandet äro sådana fordon som snöbilar icke avsedda för trafik å landsvägar utan för gång i terräng. De snöbilar, som avses i motionen, synas också huvudsakligast ha kommit till användning för transporter inom de snövidder, där allmänna vägar icke finnas. Det måste under sådana omständigheter framstå såsom rimligt, att bensin- och fordonsskatt icke utgå för dessa fordon, som icke begagnas för trafik å allmän väg. Enär utskottet finner motionens syfte beaktansvärt, får utskottet hemställa,

att första kammaren i anledning av motionen för sin del ville besluta, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om utredning i syfte att snöbilar, som i ödebygder användas för annan trafik än å allmän väg, undantagas från bensinskatt och fordonsskatt.

Stockholm den 21 mars 1950.

På utskottets vägnar:

BERNHARD NÄSGÅRD.

Närvarande: herrar Näsgård, Sandberg, Birger Andersson, Lundqvist, Osvald, Johannesson, Einar Eriksson, Hugo Sundberg, Göransson, Karl Persson och Hjalmar Nilsson.